

Thomas Mann

YUSUF ve KARDEŞLERİ

DOYURAN YUSUF

4. CİLT

HECE

roman

Türkçesi: ZEKİ GEMİL ARDA

Thomas Mann: 6 Haziran 1875'te Lübeck'te Thomas Johann Heinrich Mann adlı bir tüccarın ikinci oğlu olarak doğan Thomas Mann, 20. yüzyılın en önemli Alman yazarlarından biridir. 1893'te ortaokulu bitiren Mann, nefret ettiği okuldan ayrılarak annesi ve kardeşleriyle birlikte Münih'e taşındı. Burada bir sigorta şirketine gönüllü stajyer olarak girdi ve 1895-96 yıllarında Teknik Üniversite'de okudu. *Frühlingssturm*, *Monatschrift für Kunst, Literatur und Philosophie* (İlkbahar Fırtınası, Sanat, Edebiyat ve Felsefe Dergisi)'nin yazarları ve kurucuları arasında olan Mann, ağabeyi Heinrich tarafından çıkarılan *Das Zwanzigste Jahrhundert, Blätter für Deutsche Art und Wohlfahrt* adlı Alman ulusal, anti-Semitist dergide de yazıyordu. Ama Bismarck taraftarı genç yazar için şiir çalışmaları daha önemliydi. Heinrich ile birlikte 1896-98 yıllarında İtalya'ya yaptığı yolculuktan sonra 1898-99 yıllarında *Simplicissimus* adlı derginin redaktörlüğünü üstlendi. *Der kleine Herr Friedmann* (Küçük Bay Friedmann, 1901) gibi ilk öykülerinden sonra Mann, 1901'de *Die Buddenbrooks* (Buddenbrook Ailesi) adlı romanını yayınladı. Bu romanında yazar, Lübeck'li burjuvazi bir tüccar ailesinin dört kuşak boyunca çöküşünü anlatır. Burjuvazinin çalışkanlık, tutumluluk ve görev bilinci gibi erdemleri, sanatsal, entelektüel ve dini hayatları, kötü alışkanlıkları, lüks yaşantıları, avarelikleri, hastalıkları, ölümleri... yıkılışı anlatılır. Eserlerinin konusunu genellikle burjuvazinin yozlaşması oluşturur. Mann'ın ikinci başarısı *Tonio Kröger* adlı öyküsüdür. *Tonio Kröger*'de sanatla burjuva hayatı arasındaki zıtlık yansıtılır. Mann, 1905'te bir profesörün kızı olan Katia Pringsheim ile evlenir ve altı çocukları olur. Evlenmesi ve evliliğe bağlı olarak toplumda kendine bir yer edinmesi nedeniyle muhafazakâr/siyasal görüşleri sağlamlaşır. 1912'de soysuzlaşmış hayat tarzı nedeniyle mahva sürüklenen bir sanatçının öyküsünü anlatan *Der Tod in Venedig*'i (Venedik'te Ölüm) yazdı. Mann, I. Dünya Savaşı'nı ulusal bir Alman coşkusu içinde savunarak *Betrachtungen eines Unpolitischen*'i (Apolitik Bir Adamın Gözlemleri, 1918) yazdı. *Der Zauberberg*, (Büyülü Dağ, 1924) Hans Castorp adlı bir mühendisin öyküsüdür. Bu romanın kahramanı da aşkın ve ölümün gücüne yenik düşer. Thomas Mann 1929'da Nobel Edebiyat ödülünü alır. 1933'te İsviçre'ye göç ederek Zürih yakınlarında Küsnacht'a yerleşti. Aynı yıl içinde *Joseph und Seine Brüder* (Yusuf ve Kardeşleri) adlı romanın birinci cildi çıktı. Mann, Yusuf tiplmesiyle ilk kez gelecek için umut vadeden bir karakteri anlatır. Yazar, bu romanıyla kendi politik gelişimini ima ederek faşizmin yenilebileceğine ilişkin umutlarını dile getirir. Mann 1936 yılında Alman uyruğundan çıkarıldı. Çekoslovak uyruğuna geçti. 1938'de ABD'ye taşındı. Burada 1939'da *Lotte in Weimar* 'ı yazdı. 1944'te Amerikan uyruğuna geçen Mann, II. Dünya Savaşı'nda Alman dinleyicileri için faşizm karşıtı radyo programları hazırladı ve 1947'de Doktor Faustus adlı romanını yayınladı. 1952'de İsviçre'ye dönen Mann, 1954'te *Die Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull* (Felix Krull Adlı Dolandırıcının İtirafı) adlı romanını yazdı. Mann, Krull adlı narsist sanatçının itiraflarını tamamlayamadan 12 Ağustos 1955'te 80 yaşında Zürih'te öldü.

Zeki Cemil Arda: 1941 Kütahya doğumlu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden; Latin Dili ve Edebiyatı, Klasik Arkeoloji Yan Dallarından (1965) mezun oldu. Türk ve Avrupa Edebî ve Tarihî Metinlerinde Tolerans, Motif ve İçerik Karşılaştırmaları, Türk ve Avrupa Mitolojileri Karşılaştırmaları alanlarında araştırmalar; Edebî ve Tarihî Metin Çevirileri yaptı. Bilimsel araştırmalar için Almanya, Avusturya ve İsviçre'de bulundu. Almanya Federal Cumhuriyeti Alexander von Humboldt-Vakfı ve DAAD'den akademik çalışmaları ve araştırmaları için burs aldı. Anadolu, Ankara Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart, Çukurova, Gazi ve Ahi Evran Üniversitelerinde görev yaptı. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dekanlıkları'nda bulundu.

YUSUF VE KARDEŞLERİ-IV

Doyuran Yusuf

THOMAS MANN

Türkçesi:
ZEKİ CEMİL ARDA

Hece Yayınları: 185

Roman

©Hece Yayınları

Özgün Adı:

Joseph Und Seine Brüder: Joseph der Ernährer

© Bu kitabın tüm yayın hakları, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main
firmasından *AnatoliaLit Ajansı* aracılığıyla alınmıştır.

Birinci Basım: Ocak 2007

İkinci Basım: Mart 2020

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık

www.hece.com.tr

TAKIM ISBN: 975-8988-42-5

ISBN: 978-975-8988-89-1

Baskı

www.emsalmatbaa.com.tr

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara

T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14

e-posta: hece@hece.com.tr

www.hece.com.tr

Sertifika No: 17672

İÇİNDEKİLER

ÜST MAKAMLARDAKİ ÖN OYUN / 7

I. BÖLÜM: BAŞKA ZİNDAN / 21

Yusuf Kendi Gözyaşlarını Tanıyor / 21

Hapishane Müdürü / 33

İyilik ve Akıllılık Üzerine / 50

Beyefendiler / 60

Sokucu Kurtçuk / 73

Yusuf Yorumcu Olarak Yardım Ediyor / 79

II. BÖLÜM: ATAMA / 87

Neb-nef-nezem / 87

Özel Ulak / 95

Işık ve Karanlık Üzerine / 100

Firavun'un Rüyası / 111

III. BÖLÜM: GİRİT KAMERİYESİ / 129

Giriş / 129

Mağara Çocuğu / 138

Firavun Kehanette Bulunuyor / 158

"Ben Buna İnanmıyorum" / 170

Sonsuz Mutluluk / 184

Anlayışlı ve Bilge Adam / 195

IV. BÖLÜM: YETKİLENDİRME ZAMANI / 209

Yedi veya Beş / 209

Altınla Yıldızlama / 212

Batık Hazine / 218

Mısır Beylerbeyi / 225

Urim ile Tummim / 232

Bakire / 238

Yusuf'un Düğünü / 247

Bulanık Durumlar / 253

V. BÖLÜM: TAMAR / 263

Dördüncü / 263

Astarot / 271

Tamar, Dünyayı Öğreniyor / 276

Kararlı Kadın / 285

"Bizimle Olmaz!" / 291

Koyun Kırpma / 296

VI. BÖLÜM: KUTSAL OYUN / 305

- Sulu Şeyler Üzerine / 305
Yusuf Hayatından Memnun / 308
Geliyorlar / 314
Sorgulama / 327
"Talep Ediliyor" / 345
Yem Torbalarındaki Paralar / 353
Sayıları Tam Olmayanlar / 361
Yakup, Yabbok'ta Mücadele Ediyor / 368
Gümüş Kadeh / 376
Mersin Ağacı Kokusu veya Kardeşlerle Yenilen Yemek / 380
Gizli Çıglık / 396
Bünyamin'in Yanında! / 402
O Kişi Benim / 408
Kavgaya Etmeyin! / 419
Firavun, Yusuf'a Yazıyor / 425
Nasıl Başlayalım? / 431
Haber Vermek / 435

VII. BÖLÜM: YENİDEN VERİLEN ADAM / 455

- Ben Oraya Gitmek ve Onu Görmek İstiyorum / 455
Yetmişiniz Birden / 461
Onu Taşıyın! / 464
Yakup Öğretiyor ve Rüya Görüyor / 467
Ümitsiz Sevgiye Dair / 472
Ağırlama / 482
Yakup Firavun'un Karşısında / 487
Şakacı Hizmetçiye Dair / 495
İtaat Eden Kişiye Göre / 507
Efrayim ve Menasse / 516
Ölüm Toplantısı / 525
Yakup'u Kefenliyorlar / 544
Muhteşem Cenaze Alayı / 553
DİZİN / 561

ÜST MAKAMLARDAKİ ÖN OYUN

Birisinin gördüğü zarardan dolayı sevinme ve benzer hadiselerde görülen bir tür memnurluk, eskiden, üst düzey çevrelerde ve makamlarda da yumuşak ama iğneleyici bir sevinç ve memnuniyet ifadesi olarak görülürdü. Bu durum, bakımlı ve süzgülü kirpiklerin altındaki mânâlı bakışlarla, ağzı büzerek ve biraz da aşağıya doğru sarkıtarak belli edilirdi. Yine sabır taşmış, iyi niyet tükenmiş ve adalet saati gelip çatmıştı; şiddetin hâkim olduğu bir imparatorluğun baskısı altında, arzulara ve planlara aykırı olarak zor kullanılmış, birisinin üzerine gidilmiş; ortalık allak bullak edilerek saldırılmıştı; bütün bunlar düzeni yeniden kurmak için yapılmıştı; insanın bunları yapmak için kendisini zorunlu hissettiği dehşet anları görülmüştür (çünkü dünyanın varlığını koruyabilmek, sadece iyi niyet ve merhametin yumuşak zemininde ve şiddetin hâkim olduğu bir devlet yönetiminde mümkün olamaz.) -tıpkı Tufan zamanında, günahkârlar şehrinin sodalı suda yok oluşu ve üzerlerine asit yağmurunun yağdığı hadisede olduğu gibi.

Kapsamı ve tarzı bakımından olduğu gibi şiddeti bakımından da tecelli eden bu adalet, bir zamanlar Sodom halkının ahlaksız anlayışları nedeniyle şehrin tümü için istenmiş bir ceza, nedamet krizi anında görülen vahim içerikli bir durum arz etmiyordu. Bu

insanlar dipsiz bir çukura, bir bataklığa girmemiş, sapkınlıkları gökyüzüne çıkmış bir toplum da ortada yoktu; burada söz konusu edilen şey, özenilerek ve üstün niteliklerle donatılmış, kendilerine çok önem verilmiş, yaşamları ince ayrıntılarına varıncaya kadar planlanmış bir insan soyunun yaşadığı yegâne hadisedir -bu hadise insanların yüreklerini oldum olası sızlatır.- Aslında pek haklı bir nedeni olmayan bu hadise, insanın gücüne gider, onu irdelemeye zorlar ve sonunda onların yüreklerinde acıma duygusunu oluşturur. Denilmişti ki “melekler, bizim suretimizde yaratılmıştır, ama onlar doğurgan değildir. Buna karşılık hayvanlara bir bakın, onlar bize benzemezler ama doğurgandır. Biz insanı yaratmak istiyoruz -meleklerin bir benzeri ve kesinlikle doğurgan olacaklar!”

Saçma. Son derece lüzumsuz, ilgisiz, alakasız, garip, nedamet ve yürek sızısına gebe bir şey. Bizler, hiç kuşkusuz ‘doğurgan’ değildik. Hepimiz nurun, aydınlığın hizmetinde, onun bakıcısı, sessiz nedimleriydik; dünyada bizimle ilgili bir dedikodu yaygındı: Bizler insan soyundan kızlarla cinsel ilişkide bulunuyormuşuz. Bu son derece alakasız bir dedikodu. Ama her şey göz önünde bulundurulmuştur. Hayvanlıktan da öte; içeriğinde ilginç yan anlamlar da bulunan ‘doğurganlığın’ kalitesini, bu hayvanca özellik yıpratmaktadır -aslında ‘doğurgan olmayan’ bizler için bu, su gibi bir hak olmalıdır. Ama Yüce Tanrı, doğurgan melek soyunun, kendisinin-kilerle ilişkiyi ne kadar ileriye götüreceklerini görmüş olmalıdır; mutlak Yaratıcı, kendi şefkatinin ve hâkimiyetinin sonsuza kadar sürdürülmesini belki de ancak biz insanların onurlu varoluşlarına bağlamıştır.

‘Olsun!’ diyerek yaratan, keşfeden ve varoluşu gerçekleştiren Her Şeyin Mutlak Hâkimi, Sınırsız Kudret Sahibi’nin de doğal olarak karşılaştığı tehlikeler vardı. Sonsuz bilgeliği de mükemmel olmayabilirdi; yetersizlikleri, yanlıgıları ve uygulamaları esnasında bu özelliklerinin eksiklikleri de olabilirdi. ‘Melekler ve hayvanlardan sonra melek-hayvan’ şeklinde, ‘bunu da yaratalım’ biçimindeki zorlamalar, durup dinlenmeden sürdürdüğü yaratma girişiminde bilgelikle alakası olmayan şeyler de işe karışıyor; böylece nahoş ve

sıkıntı verici yaratıklar meydana geliyordu -buna inkâr edilmesi mümkün olmayan özürlü yaratma olayı da giriyordu. Bu, Onun yüreğinde son derece büyük bir sıkıntıya neden oluyordu. Bu olaylar, gökyüzü âleminde incitisi bir acelecilik eseri olarak görülmüyordu.

Bütün bu nahoş yaratışların hepsi Onun eseri miydi? Onun kendi varlığından mı olmuşlardı? Bu tür olasılıklar, üst düzey çevrelerinde ve düzenlemelerinde gizlice reddedilen düşünceler varsa da -kanıtlanamadığından sadece varsayım olarak kalmaktadır; bu varsayımlara göre bu olayların başlangıcı, büyük Semael'in, Tanrının tahtına yakinken birden nurlar içine düşme hadisesindeki önerisine dayanmaktadır. Onun kulağına fısıldanan şey, buna çok benzemektedir -niçin acaba? Çünkü kimsenin işitmediği ve bilmediği, sadece kendisine ait olan kötülük fikrini gerçekleştirmeye ve dünyaya yerleştirmeye sıra gelmişti ve kötülük yönünden dünya repertuarını zenginleştirmek, asla insanın yapacağı bir işle mümkün olamazdı. Semael'in düşüncesine göre, doğurgan hayvanlarda asla kötülük olamazdı -ve bizim gibi, Tanrının doğurgan evlatlarında böyle bir şeyin olacağından söz edilemezdi. Bunun dünyaya gelmesi için uygun bir yaratık gerekiyordu; işte büyük Semael bunu Tanrının tahtı önünde ona önermiş olabilirdi: Bu, doğurgan olan ve Tanrıya çok benzeyen bir varlık olabilirdi: Bu varlık insandı. Bu sırada yaratıcının kudretine hiçbir şekilde hile karıştırma söz konusu edilmemişti; ancak Semael, malum ihtişamıyla önerilen yaratığın sonucunu, yani kötülüğün doğuşunu da asla gizlememiş, aksine bunu heyecanla ve doğrudan doğruya ifade etmişti; bütün bunlar Yüce çevredekilerin varsayımları -Kendisi bu yaratığı yaratma sırasında daha sonraki gelişmeyi öğrenmiş olacaktı: Sadece merhamet ve affetme, hüküm verme ve adaleti sağlama, hak ve suçun doğuşu, ödüllendirme ve cezayı düşünme -veya daha iyisi ve kolayı da kötülükle ilişkili olan iyiliğin meydana gelişi yeterliydi. Çünkü onun meydana gelmesinden önce, kendisine ters düşen varlığının da varoluşu beklenmekteydi; yaratılış, aslında ayrılışı da beraberinde getiriyordu: Işığın ayrılmasıyla karanlığın başlaması

gibi; Âlemlerin Sahibi ve Hâkimi, görünüşteki bu ayrılıştan yola çıkarak manevi dünyayı tesis etmeyi de düşünmüş ve yaratmayı planlamıştı.”

“Büyük Semael, Tanrının tahtının önünde, aslında son derece zararlı öneriler olmasına rağmen, gösterdiği gerekçelerle Tanrıyı hoşnut ettiği ve bununla ilgili olarak da Tanrının lütfuna nail olduğu, geniş üst düzey çevreler ve makamlarda yaygın bir inanıştır; insanları kıs kıs güldüren hınzırlıklar, bütün yalınlığına ve çıplaklığına, bir başka ifadeyle kötülüğün ve hınzırlığın üstüne bir elbise giydirilmesine rağmen, bunlar özenle hazırlanmış, içinde hınzırlığın gizlendiği tuzak özelliği taşıyordu. Semael’in planladığı kötülük şuydu: Doğurganlık yeteneğiyle yaratılmış hayvanlar, Tanrı timsali değildi, oysa saray mensubu olan bizler de aslında Tanrı timsalleri değildik; çünkü doğurganlığımız yeniden sessiz sedasız bünyemizden kaybolup gitmişti. Onlara ve bize ihsan edilen iyilik ve doğurganlık, başlangıçta Yaratanın kendi bünyesinde birleşik olarak bulunmaktaydı. Semael’in önerdiği ve gerçekten Onun timsali olarak yaratılacak varlığın bünyesinde, yukarıdaki özellikler aynen, birleşik olarak bulunacaktı. İşte bu varlıkla, yani insanla birlikte kötülük de dünyaya gelmiş oldu.

İşte herkesi kıs kıs güldüren bu öneri, bir şaka değil miydi? İşte, Yaratana her şeyden çok benzer olan bu yaratık, kötülüğü de beraberinde getirmişti. Tanrı, Semael’in önerisiyle yarattığı varlığın bünyesinde, pek hoş olmayan bir ayna özelliği de yaratmıştı; sonra da bu aynaya bakıp öfkeye kapılmış, utanç duymuş, her şeyi un ufak etmeye koyulmuştu ama daha sonra işi son kerteye getirmede; can verdiği bu şeyi, belki de hemen yok etmeyi düşünmemişti; belki de kusurlu yaratılanlara, kusursuz olarak yaratılanlardan daha çok sevgi besliyordu; belki de büyük ölçüde Kendisine benzeyecek şekilde yarattığı yaratıkta, yine de bir kusurun olabildiğini fark etmiş olmalıydı; belki de sonunda, yaratılmış olanın Kendisine ayna aracılığı yapacağını kavramıştı, yani insanoglunda, hani şu tanıdığımız Abirâm veya İbrahim’in bünyesinde çift anlamlı bir yaratığın mevcut olduğunun bilincine varmıştı; bunun da Kendi-

sini tanımamasına yardım eden bir araç olduğunu nihayet anlamıştı.

Buna göre insan, Tanrının bizzat Kendisiyle ilgili merakının ürünüdür. Semael, Onun yanındayken bu öneriyi ileri sürüp inan-dırmıştı ve bu önerisiyle Onu meraklandırmayı başarmıştı. Öfke ve utanç duyma bunun kaçınılmaz ve sürüp gidecek sonuçlarıydı; özellikle kötülük üst düzeydeki mantıkla birleşerek pek çok hadisede yer almıştı: Mesela, erkek kardeşi öldürme hadisesinin başlatıcısı olan Kabil olayında; cinayeti işledikten sonra onun Yaratanla yaptığı görüşme, Yüce Makamlardakiler tarafından oldukça ayrıntılı biliniyordu; zaten hadise her tarafa yayılmıştı. Tanrının, Havva'nın oğluna şöyle bir soru yöneltmesi, olayın pek de onurlandırıcı yanı olmadığını gösteriyor: "Sen ne yaptın böyle? Erkek kardeşinin feryadı yeryüzünden çıkıp ta Bana kadar geldi; kendi elinle onun kanını döktüğünü ağzınla söyledin." Kabil Ona şöyle cevap vermişti: "Ben erkek kardeşimi öldürdüm, bu yeterince üzücü bir şey. Benim davranışlarımı bir dereceden sonra böylesine değiştiren, beni ne yaptığımı bilmez hâle getiren, beni böyle kısıkanç yaratan kim? Sen, hiç kıskançlık duymayan bir Tanrı mısın; Sen beni Kendi suretinde yaratmadın mı? İnkârı mümkün olmayan bu olayı yapmama sebep olan kötü içgüdüyü benim içime yerleştiren kim? Sen tek başına bütün âlemi taşıdığını söylüyorsun, öyleyse bizim günahlarımızı niçin taşımak istemiyorsun?" -Hiç de fena değil. Kabil veya Kayın'ın daha önceden Semael tarafından eğitilip eğitilmediği kesin olarak belli değil, bu öfkeli ve kurnaz kafalının böyle bir şeye ihtiyacı olmamış da olabilir. Tanrının buna verdiği cevap hayli güç olmalı; ki geriye sadece her şeyi parçalamak kalıyordu ya da öfkeyle karışık bir keyiflenme: "Uzaklaş!" demişti. "Kendi yoluna git! Sebatsız ve fâni birisi ol; sana, Bana ait olduğunu ve hiç kimsenin seni elde etmeyeceğini belli edecek bir işaret vuracağım." Kısacası Kabil, aklı sayesinde oradan yakasını kolayca kurtarmış, cezadan hiçbir şekilde söz edilmemişti. Sebatsızlık ve fânilik konularında da ciddiyetle durulmamıştı; çünkü Kabil, cennetin üzerinde, doğu tarafındaki Nod diyarında yerleşmiş ve orada çoluk çocuğu olmuştu; zaten dünyanın da acilen bu

çocuklara ihtiyacı vardı.

Bilindiği gibi başka bir hadisede, cezalandırılma olayı vardı; 'kendisine en çok benzeyen' yaratığın meydana getirdiği hadise, Muhteşem Tanrıyı son derece üzmüştü; aslında bu olayla Tanrı çok korkunç bir şekilde ödüllendirilmişti. Bu hadiseyi açıklayalım: Aşırı ölçüde, başıboş bırakılmışçasına ve hovardaca ödüllendirilmişti -bu konuda sadece Henoh veya Hanok'u anımsamak yeter; yukarıdakiler ellerini ağızlarının yanına koyarak şöyle söylüyorlardı: Dizginlenemeyen bu ödüllendirme hadisesi bu delikanlı sayesinde oldu. Yüce çevrelerde dikkatle irdelenip ortaya çıkan ortak görüş şuydu: Orada, aşağıda ödül ile ceza konusu, en haklı durumlarda bile pek iyi işlemiyordu; Semael'in önerisiyle yaratılan manevi dünyaya yeterince ciddiyet gösterilmiyordu. Eksik olan çok şey yoktu aslında, yüce çevrelerde karar verilmesini gerektiren hiçbir eksik şey yoktu. Semael, manevi dünya konusunda Tanrıdan çok daha ciddiydi.

Gizlenmesi ve üstünün örtülmesi gereken bir şey olsa da, bunu tamamen gizlemek mümkün değildir. Birçok hadisedeki orantısız ödüllendirmeler, bereket olması için yapılan manevi tedbirler ve bahaneler, değişik görünüm verilmiş fikirler, aslında hep ön planda kendi çıkarını ortaya koyar; bunların ahlaki ve manevi dünyayla hemen hemen hiç alakası yoktur. Peki cezalar? - Örneğin Mısır diyarında, görünüşe göre istemeyerek, manevi dünyanın şerefine yaraşan şekilde elem verici cezalar verilerek- ortalığa çeki düzen sağlandı. Kendine güvenen bir sevgili, rüyalar âleminde dolaşan bir rüyacı, kendini tanımak için bir yol arama fikrine kapılıp kuyuya, zindana ve çukura atılan delikanlının ikinci kez aynı olay başına geldi; çünkü aptallığı üstündeydi, aşkına çare bulamamıştı; aşk ve kin, boyunu aşmıştı; onu bu hâlde görmek hoştu. Ama başımızdan aşağı polen yağmuru yağsa da, kendimiz memnunluk duysak da, etraftakileri kandıramayız.

Laf aramızda: Kendimizi kandırmayalım, hem de bir an bile. Sertlikler ülkesinin şerefi uğruna, burada sertlikler sergilendiğini hemen hemen herkes kesinlikle tahmin ediyor; bir çıkmaza

saplandıklarında kurtuluş yolunu, manevi dünyanın aracı olan cezayı vermekte buldular. Bu ceza, sadece yeraltına açılan yolu aydınlatıyordu; sakın üzülmeysin, çünkü daha sonra gerçekleşecek bir yücelişi ve ihsan olayını getirecekti ama şu anda kötü yüzünü gösteriyordu. Biz birbirimize sessizce, ışıklı kirpiklerimizi aşağıya indirip anlamlı bir şekilde ağzımızı büzüp dudığımızı aşağıya doğru uzattığımızda, yukarıda anlattıklarımız meydana gelmişti. En büyüklerin de en büyüğü olan bu ceza, bir araç olarak -en yüce bir şaka olarak, önceden yapılan aksamalar ve cezanın 'zorunlu olarak' uygulanmasına sebep olan aşırı kabalıklar üzerine bir ışık düşürüyordu- bu sadece manevi dünyanın bir ışığı değildi; çünkü bu aksaklıklar ve taşkınlıklar hep Birisi tarafından, kim bilir kime nasip edilmişti; bunları bir tanık ve araç olarak taşıyan bu kişi, yeni ve zapt edilemez bir yüceliş için ortaya çıkacaktı.

Birisi sayesinde, bu yöredeki çevreler de oyunlara dönüşen bu dalavereleri gayet iyi biliyordu. Her Şeyi Bilenin kafasından geçenleri, insanoğlu çok sınırlı bir ölçüde de olsa azıcık biliyordu; Ona olan saygısından dolayı bildiklerini, son derece dikkatle, hatta kendisini inkâr edecek derecede, değiştirerek kullanabiliyordu. Çok alçak bir sesle buna şunu ilave edebiliriz ve ilave etmeye de mecburuz: Onlar çok daha fazla şeyler bildiklerini zannediyorlardı -nesnelere, adımlara, girişimlere, amaçlara, dalaverelere, sırlara ve bir sürü ayrıntı... Bunlar saray mensuplarının dedikodularında çok görülüyordu ama tamamen yasak olduğundan beyan ve toplantılar sıkı bir ketumluk sınırları içinde güçlkle duyulan fısıltılarla yapılıyordu: Ama dudaklarda belli belirsiz bir kıpırdanma -kötülük taşıyan kıpırdanmalar vardı. Neydi bunlar, söylentiler ve planlar?

Doğal olarak eleştirilemiyordu ama yine de göze çarpan tuhaf bir uygulamayla ödül ve ceza birbiriyle ilişkilendiriliyordu -adam kayırma, tercihli sevgi, seçip beğenme gibi manevi dünyayla ilgili birçok şey, doğal olarak kötülüğün, bununla birlikte iyiliğin ortaya çıkmasını kısacası, insanın yaratılışını kuşkulu hâle getiriyordu. Daha sonra da bu, tamamen kanıtlanamayan ama güçlü bir destek bulan ve belli belirsiz kıpırdayan dudaklar aracılığıyla şu bilgiyle

ilişkilendirilip her yere yayılmıştı: Semael'in önerisi veya fısıldayarak Tanrının aklına soktuğu fikir, yani 'benzer' yaratık, insanı yaratma, onun son teklifi değildi; Onunla, Tökezleyip Düşen arasındaki iletişim böylece ortadan kalkmamıştı veya günün birinde bu iletişim yeniden kurulmuştu -ama nasıl kurulduğu bilinmiyordu. Üst kademedekilerin fark etmedikleri bir anda, gizlice bataklık çukura bir ziyaret mi yapılmıştı, orada bir fikir alışverişinde mi bulunulmuştu veya sürgün edilen kişinin bizzat kendisinin, belki de tekrar tekrar bulunduğu yerden ayrılıp Tanrı katına çıkıp tahtı önünde mi konuşmuştu, bilinmiyordu.

Her neyse, Semael o vakitler, iyice tasarlayıp sunduğu tuhaf ve küçük düşürücü önerisinden sonra, yeni bir öneri hazırlayıp bu işi tamamlamak ve süreklilik kazandırmak istiyordu; aslında onun yaptığı şey, zaten tohum hâlindeyken mevcut olan ama tereddüt edildiği için geciken fikir ve arzuların ortaya çıkmasını sağlamaktan ibaretti; yani bu tohumların filizlenmesi için inandırıcı bir görüşme yapma gereği duyuluyordu.

Neler olduğunu ve olacağını doğru olarak anlamak için, burada meydana gelen hikâye koşullarından ve ön oyunlarından hareket edilerek belirli haberleri ve verileri anımsamak gerekir. Burada sadece 'ruhların romanı'ndan söz ediliyor; bu konuyla ilgili küçük bir alıntıda şöyle geçiyordu: Başlangıçta yer alan prensiplerden birisi ve henüz şekil kazanmamış madde, ilk insan ruhuydu; bu, günah olayıyla ilgili anlatılan bütün olayların temelinde yer alıyordu. Burada yaradılıştan söz edilmiş olabilir, çünkü bunun içinde 'günah olayı' yoktu; yüce âleme ait birisi, bu ilk-prensiple bir tür melankolik şehvet anını yaşarken ona baskın yapıldı; onun bütün ruhu bu şehvet anıyla sarsılmış, âdeta şehvetin esiri olmuştu; işte ruh, bu şekilsiz ve içinde yapışkan bir maddenin bulunduğu etimsi materyalin içine, sevip okşayarak girmiş ve ondan şekiller yaratmaya sebep olmuş; ayrıca bu sırada maddeyle temas sırasında tensel zevkler de tattığı söylenmiyor mu? Onun bu aşk mücadelesinde kendi gücünü aşan, bu durumdayken onun yardımına koşan ve hikâyenin anlatılabilen dünyasını, şekiller âlemini ve ölüm âlemini

yaratan, Yüceler Yücesi değil miydi? O, bu yardımı, kendisinin verdiği kusurların yol açtığı sıkıntıyı gidermek maksadıyla ve onun duygularını paylaşmak için yapmıştı. -Bu, her ikisi arasında belirli bir bünyesel ve duygusal bir akrabalık bağı olduğunu gösteren bir anlayıştı.- Bundan çıkarılacak sonuç umarız, -bunun bitirilmesi gerekiyordu- cesurca ve Tanrıyı gücendirecek şekilde olmuştu; çünkü burada sapıtmakla ilgili bir söylevden söz ediliyordu.

Yoldan sapma fikrini Onunla ilişkilendirmek mümkün mü? Böyle bir soruya her yerde bağıra bağıra verilecek tek cevap vardır: Hayır! Aynı cevap, üst düzeydekiler tarafından da koro hâlinde verilir -tabii bu sırada ketum küçük ağızlarını büzerek dudaklarını aşağıya doğru salarlardı. Çok aceleci bir tavırla, yaratıcı ve şefkatli Tanrının bir sapkınlığı olarak yorumlanması, Onun sapkınlık yaptığı konusunda hayli ileriye gidilmiş olduğunu gösteriyor. Çünkü dünya öncesi ve dünya dışındaki Tanrı, Mutlak'tır, Hâkim'dir, Âkil'dir, Onur'dur; fâni yaşamı ve ölüm âlemini yaratmış olması, küçümsenecek bir hadise değildir ya da kelimenin tam anlamıyla buraya kadar aslında bu konu incelenmemişti; bu arada çok küçük bir kusur da olmuştu ama bundan şüana kadar sapkınlık olarak bahseden hiçbir gerçek belge yok. Biz akıl yürüterek şu gelişmeyi belirtmeye çalışıyoruz: Semael'in Tanrıyla gizlice yaptıkları ikili görüşmede yeni fikirlerin, planların, arzuların yer aldığını, Tanrının bu görüşme sırasında onlara inanmış gibi görüldüğünü, oysa Tanrının bu yeni fikri çok daha önceden bildiğini, yani Kendisinin de aynı düşüncelerle meşgul olduğunu varsayıyoruz. Herhâlde Tanrı, bu hatanın evrenselleşeceğini hesaba katmıştı ve her iki taraf da aynı görüşe sahip olduğu için, yeni fikrin iyi olacağından Tanrı emindi.

Bu konuyu uzun uzadıya gizli tutmanın ve bununla ilgili olarak ürkek davranarak kıvırtıp durmanın artık bir anlamı yok. Tanrının tahtına çıkan büyük Semael'in bir elini çenesine dayayıp diğerini Onun tahtına doğru uzatarak önerdiği yeni konu, henüz mevcut olmayan ama Kendisine benzer yaratılacak büyüleyici, güçlü, seçkin bir halkın dünyada yer almasıydı: Etili-canlı ve göksel nitelikli